

Bancile si companiile straine au retras 4 miliarde de euro din tara in trei luni. Cum comentati?

Liviu Chiru , Claudia Medrega 03.05.2009

Dezechilibranta datoriei externe pe termen scurt, de 24 mld. euro in noiembrie, s-a diminuat abrupt, cu 4 mld. euro.

Bancile au fost nevoite sa isi reduca datoria externa cu 1,8 miliarde de euro, sau 17% doar in primele doua luni ale anului, desi BNR se astepta ca aceasta sa fie reinnoita aproape integral, dupa ce grupurile financiare straine cu activitati in Romania si-au luat angajamentul de a mentine finantarile acordate pe plan local.

Contrar asteptarilor BNR, datoria externa pe termen scurt a bancilor a scazut chiar mai rapid decat cea a companiilor private. Datoria externa a companiilor a coborat la 10,15 mld. euro in februarie, cu 1,1 mld. euro sau 10% sub nivelul din decembrie anul trecut. Datoria externa a bancilor era in februarie de 8,9 mld. euro, potrivit datelor BNR. "Nu este de mirare. Am spus ca nu o sa vedem un rollover (reinoire, n. red.) ridicat, asa cum anticipa BNR, si asta se intampla. Finantarea externa nu are cum sa fie la fel ca anul trecut, pentru ca s-au schimbat conditiile", comenteaza Matei Paun, managing partner al casei de consultanta BAC Investment.

El spune ca scaderea datoriei externe se va reflecta intr-o depreciere in timp a cursului, iar creditarea nu va reveni la nivelurile anterioare.

Fondul Monetar International si BNR au obtinut luna trecuta un angajament din partea a noua grupuri financiare straine cu operatiuni importante in Romania privind mentinerea finantarilor acordate filialelor locale si chiar oferirea de sprijin prin capitalizari daca va fi cazul. BNR se astepta astfel ca cel putin 90% din datoria bancilor sa fie reinnoita, insa era mai pesimista pe segmentul companiilor, unde vedea un grad de refinantare de 60%.

"Continuarea tendintei de scadere a datoriei pe termen scurt va duce la imbunatatirea raportului dintre rezerva valutara si datoria pe termen scurt si, pe aceasta cale, la imbunatatirea perceptiei investitorilor privind Romania", considera Valentin Lazea, economistul-sef al BNR.

Deficitul de cont curent de peste 12% din Produsul Intern Brut si datoria externa totala, care ajunge la 53% din PIB, au fost principalele argumente invocate de agentile de rating Standard&Poors si Fitch cand au redus calificativul acordat Romaniei sub pragul de investment grade (risc redus de investitii).

In timp ce datoria externa pe termen scurt a coborat in ianuarie si februarie cu 2 mld. euro, la 20,3 mld. euro, rezerva valutara a inregistrat o scadere de circa 300 mil. euro, la 25,9 mld. euro.

Raportul dintre rezerva valutara si datoria externa pe termen scurt a urcat de la 1,17 in decembrie 2008 la 1,27 la sfarsitul lunii februarie.

La nivelul anului 2008, Romania avea un raport intre rezerva valutara si datoria externa pe termen scurt de 1,17, fiind depasita, dintre statele din regiune, doar de Cehia (cu 1,42) si Ungaria (cu 1,31). In Polonia si Bulgaria raportul era de 0,9.

Romania a apelat la sprijin din partea institutiilor financiare internationale, incheind in martie un acord pentru circa 20 mld. euro cu Fondul Monetar International, Uniunea Europeana, Banca Mondiala si BERD, in conditiile in care analistii au calculat ca necesarul de finantare externa va sari anul acesta de 40 de miliarde de euro.

Potrivit datelor BNR, in primele doua luni din 2009 platile in contul datoriei externe pe termen scurt au totalizat 6 miliarde de euro. Cum soldul datoriei a scazut cu doar 2 mld. euro, reiese ca diferenta de 4 mld. euro a fost asigurata prin contractarea de noi credite pe termen scurt din afara. Pe 23 mai va deveni efectiva decizia prin care BNR a redus de la 40% la 0% rata rezervelor minime obligatorii (RMO) pentru pasivele in valuta detinute de bancile comerciale, in cazul in care scadenta acestora este mai mare de doi ani.

In conditiile in care bancile au finantari cu scadenta reziduala mai mare de doi ani in valoare de circa 2 mld. euro, decizia BNR de eliminare a acestora din baza de calcul a RMO va elibera circa 800 mil. euro, potrivit estimarilor din piata. Ramane de vazut daca sumele eliberate vor merge in

creditare, asa cum isi doreste BNR, sau vor fi utilizate de banci pentru rambursarea creditelor luate de la actionari.

Lazea sustine ca exceptarea de la plata RMO a depozitelor de peste doi ani va avea doua efecte care se vor anihila reciproc. Pe de o parte, va scadea rezerva valutara a BNR ca urmare a migrarii unei parti din depozite de la termen scurt (sub 1 an, la care se aplica RMO) spre termen mediu, de peste 2 ani, la care nu se va mai aplica RMO. Pe de alta parte, va scadea cu aceeasi suma datoria pe termen scurt a bancilor.

O posibila explicatie pentru scaderea din primele doua luni a datoriei externe pe termen scurt a bancilor ar fi ca acestea au incercat sa transforme o parte din finantarile atrase pe termen scurt in credite pe termen lung, pentru a-si imbunatati indicatorii de lichiditate, apreciaza Ionut Dumitru, economistul-sef al Raiffeisen Bank. In prezent nu sunt insa disponibile date detaliate privind datoria pe termen mediu si lung a bancilor.

Economistul-sef al BNR explica ca rezerva valutara nu va scadea ca urmare a reducerii RMO, deoarece aceasta reducere se va face gradual si va fi mai mult decat compensata de intrarea de fonduri de la FMI. O prima transa de 5 mld. euro ar urma sa intre in vistieria BNR chiar luna aceasta.